

Højesteret

**Embedsregnskab
2016**

Forord og indhold

I 2016 lå gennemløbstiderne for de civile sager fortsat på et tilfredsstillende niveau. En enkelt sag markerede sig både for så vidt angår sagens udfald og gennemløbstiden, nemlig AJOS-sagen, der angik forholdet mellem national ret og EU-retten i en ansættelsessag. Inden Højesterets dom i december 2016 havde sagen været forelagt EU-Domstolen.

I 2016 blev der to gange gennemført prøvevoteringer i fire sager, hvilket er særligt ressourcekrævende, idet der normalt deltager minimum 9 dommere i disse sager.

Udviklingen i sagsantal, ressourceanvendelse, fokusområder og forventninger til fremtiden uddybes i dette embedsregnskab.

Sagstilgang, sagsafvikling og
sagsbeholdning for 2016 og udviklingen heri
i forhold til 2014 og 2015 2

Sagsbehandlingsproces og -tider 4

Organisation og ressourceanvendelse..... 7

Højesterets indsatsområder i 2016..... 14

Højesterets forventninger til de kommende år.. 14

Andre forhold..... 14

1. Tilgang, afvikling og beholdning

Indkomne og afsluttede sager i perioden 2014-2016

Sagstype	Indkomne sager			Afsluttede sager					
	2014	2015	2016	Dom, kendelse eller beslutning			Hævet eller bortfaldet		
				2014	2015	2016	2014	2015	2016
Civile anker	85	90	106	152	117	88	16	10	9
Straffeanker	14	27	17	12	17	26	0	1	1
Civile kærer	72	67	80	58	73	66	1	2	1
Straffekærer	31	22	51	26	27	35	0	2	4
Andragender	66	73	62	68	71	61	0	2	6
I alt				316	305	276	17	17	21
I alt indkomne	268	279	316						
I alt afsluttede							333	322	297

Beholdning af sager ultimo året i perioden 2014-2016

Sagstype	2014	2015	2016
Civile ankesager	124	88	97
Sager i alt	181	139	158

Stigningen i antallet af indkomne civile ankesager afspejles også i sagsbeholdningen. Trods stigningen i antallet af nye civile ankesager i 2016 har gennemløbstiden været acceptabel. Om dette kan fastholdes i 2017 vil

bl.a. afhænge af, om stigningen i antallet af sager fortsætter.

1.1. Civile ankesager

Fordelingen og antallet af indkomne civile ankesager i perioden 2014-2016

Sagstype	2014	2015	2016
2. instanssager fra landsretterne	34	34	44
Sø- og Handelsretten	11	10	6
3. instanssager	36	41	52
Den Særlige Klageret m.v.	4	5	4
I alt	85	90	106

Af de 6 ankesager, der blev indbragt fra Sø- og Handelsretten, gav Højesteret tilladelse til anke i 4 af sagerne, mens 2 blev afvist.

Antallet af 2. instanssager fra landsretterne steg i 2016 til 44 mod 34 i 2015. Antallet af civile anker, indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, steg ligeledes i 2016 til 52 mod 41 i 2015. I 2016 var der et fald i antallet af sager indbragt fra Sø- og Handelsretten fra 10 i 2015 til 6 i 2016. I 4 af disse sager blev der givet tilladelse til anke.

En oversigt over udfaldet af de civile ankesager, der blev afgjort i 2016, ses nedenfor. En sag kan i et vist omfang ændre karakter under anken, idet ændrede påstande, anbringender og beviser under visse betingelser kan tillades under anken, ligesom ændringen i udfald (omgørelse) i nogle sager kan være i beskedent omfang i forhold til underinstanserne.

Udfaldet af civile ankesager i 2016

2016	Østre Landsret	Vestre Landsret	Sø- og Handelsretten	I alt
Stadfæstelse	29	16	4	49
Stadfæstelsesprocent	69%	57%	57%	64%
I henhold til grundene	4	1	1	6
I det væsentlige i henhold til grundene	13	6	1	20
Med ny begrundelse	12	9	2	23
Ændring	13	12	3	28
Omgørelsesprocent	31%	43%	43%	36%
I alt	42	28	7	77

Omgørelsesprocenten de to foregående år

	Østre Landsret	Vestre Landsret	Sø- og Handelsretten	I alt
2014	26%	32%	27%	27%
2015	39%	31%	33%	36%

1.2. Straffeanker

Alle straffeanker er indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. Procesbevilling kan gives, enten fordi sagen er af principiel karakter, eller fordi andre særlige grunde har talt for, at Højesteret skal behandle sagen. Antallet af indkomne straffeanker faldt fra 27 i 2015 til 17 i 2016. Antallet af afgjorte sager steg fra 17 i 2015 til 26 i 2016. Af disse blev to skriftligt procederet.

1.3. Kæresager

Kæresager, der er indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, er ofte komplekse og tidkrævende sager, som i visse tilfælde skal behandles af fem eller flere dommere og procederes mundtligt eller voteres mundtligt, således at der må afsættes retsdage i afdelingerne til behandling heraf. Kæresager, indbragt fra Den Særlige Klageret, skal alle behandles af minimum 5 dommere. Langt de fleste kæresager voteres på baggrund af parternes skriftlige indlæg og en skriftlig indstilling fra en af Højesterets dommerfuldmægtige.

1.4. Andragender

Andragender er en sagskategori, der omfatter bl.a. anmodninger om ekstraordinær genoptagelse og anke, jf. retsplejelovens § 399, udsættelse af fuldbyrdelsen af en straffedom, mens en ansøgning om 3. instansbevilling behandles, admittering af for sent indgivet anke eller kære eller anmodning om aktindsigt, der ikke umiddelbart kan imødekommes administrativt. Andragender om ekstraordinær anke eller genop-

tagelse kan også indeholde spørgsmål af principiel karakter. Andragender forberedes af dommerfuldmægtigene.

2. Sagsbehandlingsproces og -tider

Gennemløbstiden er den tid, der går, fra sagen modtages i Højesteret, til sagen afsluttes ved dom, kendelse, beslutning eller hæves. Gennemløbstiden indeholder således både den periode, hvor parterne forbereder sagen ved skriftveksling, indhentelse og fremlæggelse af nye beviser, herunder afhøring af parter og vidner, og perioden, fra parterne har færdigforberedt sagen, til hovedforhandlingen kan foretages, og dom afsiges. Dom afsiges normalt en uge efter, at hovedforhandlingen er afsluttet. Parternes ønsker om ny bevisførelse for Højesteret har betydning for sagernes gennemløbstid.

I de sager, hvor der under forberedelsen bliver behov for at forelægge spørgsmål for andre institutioner, f.eks. Retslægerådet, Arbejdsskadestyrelsen eller EU-Domstolen, har retten og parterne ingen indflydelse på den del af forberedelsestiden, der går ved forelæggelsen. Anderledes forholder det sig ved anden bevisførelse, idet den del af gennemløbstiden, der går til afhøring af parter og vidner, i et ikke ubetydeligt omfang beror på parternes advokater. Det samme gælder den del af gennemløbstiden, der vedrører skriftveksling om materielle og processuelle spørgsmål.

Gennemløbstid i dage i perioden 2014-2016

	2014	2015	2016
CIVILE ANKESAGER			
Afsluttet ved dom efter			
mundtlig hovedforhandling	611*	516*	382*
skriftlig procedure	311	322	310
Alle civile ankesager	545	447	346
STRAFFEANKER			
med hovedforhandling	115	146	194
Alle straffeanker	115	136	194
KÆRESAGER/ANDRAGENDER			
Civile kæresager	84	121	144
Straffekæresager	81	137	86
Andragender	48	42	33
Alle kæremål og andragender	68	91	89

*Vedrører alene sager, der ikke har været forelagt for EU-Domstolen. I 2016 blev der afsluttet 1 sag, der havde været forelagt for EU-Domstolen (AJOS-sagen). Denne sag havde en gennemløbstid på 1048 dage.

2.1. Civile anker

Behandlingen af de civile anker tilrettelægges under et telefonisk retsmøde umiddelbart efter fremsendelse af svarskrift med henblik på at fastlægge den videre forberedelse og be-
rømmelsen.

Som det ses af tabellen, er der de seneste år sket et jævnt fald i gennemløbstiden. Højesteret har som mål at holde gennemløbstiden for civile ankesager på maksimalt et år. For 2016 blev målet nået, idet den gennemsnitlige gennemløbstid for alle civile ankesager, der ikke har været forelagt EU-Domstolen, blev nedbragt til 346, hvilket er en nedbringelse med mere end 6-7 måneder i forhold til 2014 og ca.

3 måneder i forhold til 2015. I 2016 afsluttedes en sag (AJOS-sagen), der havde været forelagt for EU-Domstolen. Gennemløbstiden for denne sag var 1.048 dage.

De civile ankesager, der i 2016 er afsluttet ved dom efter skriftlig procedure, har bidraget til at nedbringe den gennemsnitlige gennemløbstid, idet gennemløbstiden for disse i 2016 var 310 dage, mens gennemløbstidstiden for de mundtligt forhandlede sager var 392 dage. Antallet af ankesager, der afgøres efter skriftlig procedure, varierer, men lå i 2016 noget højere end i 2015.

Antallet af skriftlige civile ankesager i perioden 2014-2016

Skriftlige civile ankesager	2014	2015	2016
Udgået til skriftlig behandling	33	13	22
Afsagte domme	25	16	13
heraf mundtligt voterede	21	13	10

I det omfang der aflyses mundtlige hovedforhandlinger, voteres der på disse dage i sager, der er udtaget til skriftlig behandling. Antallet af bortfaldne hovedforhandlinger har retten normalt ingen indflydelse på, idet bortfald i det væsentlige skyldes, at sagerne bliver hævet. Antallet af bortfaldne sager får således også betydning for gennemløbstiden for de skriftligt forhandlede ankesager. Skriftligt behandlede sager voteres tillige på de dage, som er reserveret til straffesager eller andre hastende sager, men hvor reservationen til sådanne sager ikke kan udnyttes. Der afsættes ikke særlige retsdage til de skriftligt procederede sager, som bliver afgjort efter skriftlig votering, idet sådanne sager cirkulerer mellem de deltagende dommere.

Hastende civile ankesager bliver berammet på reserverede retsdage i kalenderen og har derfor en væsentlig kortere gennemløbstid. Ud over de sjældnere familieretlige sager kan der f.eks. være behov for en hurtig behandling af sagstyper, hvor der i by- og landsretter ligger et stort antal sager af samme karakter, der afventer Højesterets stillingtagen, eller hvor der er behov for afklaring på et område af væsentlig samfundsmæssig rækkevidde.

2.2. Straffeanker

En egentlig forberedelse af straffeanker med skriftveksling og bevisoptagelse er sjældent forekommende, men det sker, at spørgsmål af juridisk karakter skal afklares inden berammelsen, f.eks. forelæggelse for EU-Domstolen. Hovedforhandling i straffeanker berammes umiddelbart efter, at rigsadvokatens anke-meddelelse er modtaget i forkyndt stand. Berammelsen sker til en af de dage, der i forvejen er reserveret til straffesager, således at straffesager kan behandles inden for en rimelig tid og uafhængigt af berammelsen af de civile sager. Straffeanker kan afgøres på skriftligt grundlag, når parterne nedlægger samstemmende påstande. Dette forekom i 2016 i to sager. Højesterets mål om at nedbringe gennemløbstiden for straffeanker til 3 måneder er endnu ikke nået.

2.3. Kæresager og andragender

I 2016 steg den gennemsnitlige gennemløbstid for civile kæresager, men gennemløbstiden for straffekæremål og andragender faldt. Således blev den samlede gennemsnitlige gennemløbstid for disse sager på 89 dage. Det er Højesterets mål, at den gennemsnitlige gennemløbstid

for kæresager og andragender ikke må overstige 90 dage.

3. Organisation og ressourceanvendelse

Højesteret har som den øverste retsinstans for både Danmark, Grønland og Færøerne en særlig rolle i samfundet, og Højesterets arbejdsform adskiller sig væsentligt fra de øvrige domstoles. Sagsbehandlingsprocessen er beskrevet ovenfor under de enkelte sagstyper.

3.1. Højesterets retssager

Højesterets Ankeudvalg forestår forberedelsen af alle sagstyper. Dog er det Højesteret, med en særlig dommersammensætning, der tager stilling til en anmodning om tilladelse til anke af en dom fra Sø- og Handelsretten og kæresager om henvisning af en byretsdom til landsretten. Ankeudvalget består af 3 dommere, der tager stilling til tvister under forberedelsen om eksempelvis fremsættelse af nye påstande og anbringender, om indhentelse af supplerende oplysninger, herunder afhøring af vidner eller udmelding af syn og skøn, forelæggelse for EU-Domstolen eller Retslægerådet og lignende.

Afgørelse træffes på grundlag af parternes skriftlige indlæg og en dommerfuldmægtigs skriftlige gennemgang af sagen og tvistepunkterne. Såfremt der tillades afhøring af parter eller vidner, foretages disse af den byret, hvor parterne eller vidnerne har hjemting, af Sø- og Handelsretten, hvis sagen er behandlet af denne ret i 1. instans, eller i Højesteret af en dommerfuldmægtig.

Under det under punkt 2.1. nævnte telefoniske retsmøde drøftes sagens forberedelse og hovedforhandlingens varighed samt spørgsmålet om, hvorvidt sagen er egnet til skriftlig behandling. Herved sikres det, at der afsættes den nødvendige tid til hovedforhandlingen, men heller ikke mere. Som udgangspunkt afsættes der 1 dag pr. sag til hovedforhandling. Ankeudvalgsformanden kan – også mod advokaternes indstilling – beslutte, at en sag skal behandles skriftligt. For at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af den tid, der afsættes til hovedforhandlingen, anmodes advokaterne endvidere om inden hovedforhandlingen at udarbejde en tidsplan herfor.

To dommerfuldmægtige indgår som referendarer i et tæt samarbejde med de to ældste førstvoterende dommere om den sag, dommeren forbereder. Bistanden kan blandt andet bestå i undersøgelse af særlige spørgsmål, drøftelser af sagen og udarbejdelse af domsudkast. Ordningen er også en meget værdifuld del af dommerfuldmægtigenes uddannelse i Højesteret, og det har fortsat høj prioritet at udvide ordningen til, at hver af de fire førstvoterende har tilknyttet en referendar.

I 2016 blev der gennemført 14 bevisoptagelser i Højesteret i form af afhøringer af parter og vidner eller afhjemling af skøns mænd under retsmøder, der ledes af en dommerfuldmægtig.

I de mundtlige hovedforhandlinger medvirker mindst 5 dommere. I særligt principielle sager og andre sager af særlig vigtighed kan retten bestemme, at der skal medvirke flere dommere. Forud for hovedforhandlingen har dom-

merne gennemgået sagen, den af parterne udfærdigede ekstrakt, parternes sammenfattende processkrifter samt parternes materialesamlinger, hvis omfang varierer, men sædvanligvis er meget omfattende. Dette forberedelsesarbejde er meget tidkrævende. Dommerne voterer straks efter hovedforhandlingens afslutning.

Antallet af medvirkende dommere i de skriftligt behandlede ankesager er som for de mundtligt behandlede. Dommernes forberedelse i disse sager svarer til forberedelsen i de mundtligt behandlede sager.

I de mundtligt voterede ankesager overværes dommernes votering af en dommerfuldmægtig, der udarbejder referat af voteringerne. Disse indsættes i voteringsprotokoller, der er et vigtigt arbejdsredskab for dommernes behandling af tilsvarende sager senere. Arbejdet med at skrive voteringsprotokoller tager ofte en dag, hvortil kommer overværelsen af voteringen.

I straffeankesager kan Højesteret tage stilling til fortolkning af de straffebestemmelser, som påstås overtrådt, straffens udmåling, om der foreligger formelle fejl ved behandlingen i de tidligere instanser, og om det faktiske forhold, tiltalte er fundet skyldig i, med rette er henført under den lovbestemmelse, tiltalte er straffet efter. Højesteret kan derimod ikke tage stilling til, om beviserne er rigtigt bedømt.

Hovedforhandlingens varighed (sambehandlede sager tæller kun én gang)

	2014	2015	2016
Civile sager			
< 1 dag	23	22	8
1 dag	61	49	38
1½ dag	3	6	8
2 dage	6	7	4
2½ dage	1	2	
3 dage		1	
3½ dage	1		
4 dage			
Straffesager			
< 1 dage	4	9	5
1 dag	8	6	17
1½ dag			
2 dage			
2½ dage			1

Kæresager bliver som udgangspunkt behandlet skriftligt. Parterne indgiver således skriftlige indlæg. Sagerne forberedes af en dommerfuldmægtig, der udfærdiger referat og gennemgår forarbejder, litteratur og praksis samt udfærdiger udkast til afgørelse. Voteringen foregår normalt også skriftligt. I kæresager medvirker normalt 3 dommere.

Størstedelen af kæresagerne er indbragt med Procesbevillingsnævnets tilladelse og angår derfor principielle spørgsmål, hvilket i nogle sager kan nødvendiggøre deltagelse af 5 eller 7 dommere. Tyngden af disse sager kan i vidt omfang sidestilles med de skriftligt behandlede civile ankesager. Kæresagernes karakter nød-

vendiggør i et vist omfang mundtlig forhandling.

Andragender behandles skriftligt med indstilling fra en dommerfuldmægtig. Medmindre det er åbenbart, at andragendet ikke skal imødekommes, vil modparten få mulighed for skriftligt at udtale sig, inden der træffes afgørelse. Andragender er den sagstype, der generelt kræver færrest af Højesterets ressourcer.

3.2. Andre opgaver

Ud over behandlingen af retssagerne varetager Højesteret en række andre opgaver. Særligt ressourcekrævende er de to sekretariatsfunk-

tioner for henholdsvis Den Særlige Klageret og Bibeskæftigelsesnævnet, som i henhold til retsplejelovens bestemmelser varetages af Højesterets administration.

Den Særlige Klageret behandler anmodninger om genoptagelse af straffesager, klager over dommere og andre domstolsjurister og kæresager vedrørende forsvarerudelukkelse. Endvidere behandler Den Særlige Klageret sager om afskedigelse af dommere og om afskedigelse og uansøgt forflyttelse af andre domstolsjurister. Oplysninger om Den Særlige Klagerets organisering og statistik findes på Den Særlige Klagerets hjemmeside.

Bibeskæftigelsesnævnet varetager tilladelses- og tilsynsopgaver i relation til dommers løn- nede, faste bibeskæftigelse. Nævnet kan således godkende, at et fast indtægtsgivende hverv kan bestrides af en dommer, og en sådan tilladelse er nødvendig, når det ikke ved lov er bestemt, at det skal bestrides af en dommer. Nævnet kan endvidere godkende, at hverv som medlem af et offentligt eller privat råd eller nævn må varetages af en dommer fra de overordnede retter, selv om det ikke ved lov er bestemt, at det skal varetages af en sådan dommer. Nævnet modtager endvidere årlige indberetninger fra alle dommere vedrørende deres bibeskæftigelse.

Nævnet offentliggør hvert år en redegørelse for sin virksomhed og en oversigt over dommers indtægtsgivende bibeskæftigelse. Redegørelserne findes på nævnets hjemmeside.

Endvidere varetager højesteretsdommerne andre offentlige opgaver af generel betydning for retsplejen og domstolene. Formandsposten i en række råd og nævn bestrides af højesteretsdommere. Det gælder således blandt an-

det Procesbevillingsnævnet, Domstolsstyrelsens bestyrelse og Dommerudnævnelsesrådet.

Højesteret modtager hvert år besøg af dommere fra by- og landsretterne samt Sø- og Handelsretten. Sådanne studiebesøg varer mellem 2 og 5 dage og omfatter overværelse af hovedforhandlinger, votering og domsskrivning samt orientering om Højesterets arbejdsform.

Højesteret deltager i vidt omfang i internationalt samarbejde, herunder i møder på nordisk og europæisk plan. Som et led i dette arbejde udarbejdes ofte redegørelser på engelsk om nationale retsforhold eller besvares spørgeskemaer til brug for efterfølgende drøftelser i internationale fora. Dette arbejde er tidkrævende både for dommere og fuldmægtige. Blandt de internationale møder i 2016, hvor repræsentanter for Højesteret har deltaget, ofte med forberedte indlæg, kan nævnes:

- Nordisk møde for højesteretspræsidenter, afholdt på Island
- Nordisk seminar for højesteretsdommere, afholdt i Norge
- Nordisk administrationschefsmøde, afholdt i København
- Besøg ved Forfatningsforbundsdomstolen i Karlsruhe, Tyskland
- International juridisk konference, afholdt i USA
- International juridisk konference, afholdt i Montenegro
- International juridisk konference, afholdt i Luxembourg
- International juridisk konference, afholdt i Slovakiet
- Internationale juridiske konferencer, afholdt i Haag
- Konference for højesteretspræsidenter i EU, afholdt i Spanien
- Besøg ved Letlands Højesteret
- Sloveniens konstitutionsdomstols 25 års jubilæum
- Delegation med repræsentanter fra Finlands domstole
- Delegation fra Tjekkiet
- Delegation fra De Forenede Arabiske Emirater
- Besøg af dommer fra Forfatningsforbundsdomstolen i Karlsruhe, Tyskland
- Sagkyndige dommere fra Sø- og Handelsretten
- Udenlandske Ph.d. studerende

Dommere fra Højesteret har virket som dommere ved det nordiske processpil om menneskerettigheder, der i 2016 blev afholdt i Helsinki, ved Juridisk Diskussionsklubs processpil samt Djøf og Danske Advokaters processpil, begge afholdt i København.

Højesteret har i 2016 modtaget en række besøg fra ind- og udland, hvor de besøgende orienteres om bl.a. Højesterets opgave, historie, stilling over for regering og Folketing, det daglige arbejde i retten og om domstolsreformens betydning for Højesteret. Som eksempler på sådanne besøg kan nævnes:

- Grønlandske kredsdommere
- Justitiarius og to dommere fra Norges Høyesterett

Højesteret har endvidere modtaget besøg fra en række byretter og uddannelsesinstitutioner, bl.a. Institut for Menneskerettigheder og ELSA (European Law Students' Association), samt virksomheder, administrative myndigheder og ministerier.

Højesterets dommere besøgte i september 2016 Vestre Landsret og Retten i Viborg og samtidig besøgte Højesterets øvrige medarbejdere EU-Domstolen i Luxembourg.

Endvidere havde Højesteret åbent hus på Kulturnatten 2016, hvor mere end 1.100 gæster besøgte Højesteret.

Vestre Landsret

EU-Domstolen

3.3. Informationsvirksomhed

Alle medarbejdergrupper deltager i Højesterets informationsvirksomhed, som omfatter rundvisninger, foredrag og Kulturnatten.

Der udarbejdes referater af de fleste af Højesterets domme og kendelser til publicering på Højesterets hjemmeside. Disse referater publiceres straks efter afsigelse sammen med Højesterets afgørelse og underinstansernes afgørelser i domssager. Referaterne indgår endvidere i Højesterets domsdatabase, der findes på hjemmesiden. Der er i nogle af sagerne behov for anonymisering. Både udarbejdelse af referater og anonymisering involverer alle medarbejdergrupper. Højesterets hjemmeside og dens afgørelsesbase er velbesøgt.

Højesteret har i 2016 leveret omkring 500 af sine afgørelser med tilhørende afgørelser fra underinstanserne til Retten på

Bornholm til brug for en omfattende aktindsigtssag og indlæggelse i den offentlige domsdatabase, der er under etablering.

3.4. Medarbejdere

Højesterets samlede forbrug af årsværk (eksklusiv barsels- og forældreorlov og andet længerevarende fravær) var i 2016 på 45,6. Højesteretsdommerne står for de 19. De resterende årsværk er fordelt med 1 administrationschef, 11,21 dommerfuldmægtige, 6,6 kontorfunktionærer og 7,84 øvrigt personale (vagtmestre, bibliotekar, IT-medarbejder, køkken-medhjælper og studenter).

Som det fremgår af oplysningerne om sagsantal og Højesterets arbejdsform, anvendes langt størstedelen af dommerressourcerne på civile ankesager. For dommerfuldmægtigenes vedkommende anvendes størstedelen af ressourcerne på kæresager, tvister under forberedelsen og voteringer. De 4 dommerfuldmægtige, der tillige behandler sager i Den Særlige Klageret og Bibeskæftigelsesnævnet, anvender mere end en tredjedel af tiden på disse opgaver, mens referendarerne næsten fuldt ud anvender deres ressourcer på civile ankesager. Det administrative personale anvender i sagens natur ressourcer på administrative opgaver, men i højere grad på støttefunktion til dommernes arbejde med de civile ankesager og kæresagerne.

Da hvervet som formand for Procesbevillingsnævnet er en fuldtidsstilling, indgår der et dommerårsværk mindre i Højesterets arbejdsfordeling end angivet ovenfor.

4. Indsatsområder

Domstolsstyrelsens bestyrelse udmeldte for 2016 særlige fokusområder. Særligt relevant for Højesteret var digitalisering af de civile retssager, digitale retsmøder og styrkelse af it-organisering og kompetencer i retterne.

Højesterets handlingsplan for 2016 tog i høj grad højde for den fysiske implementering heraf. Forsinkelser i gennemførelsen har dog medført, at en stor del af handlingsplanen for 2016 først kan gennemføres i 2017. I slutningen af 2016 blev dog uddeling af nye pc'ere påbegyndt samt undervisningen i brug af disse og Windows 10.

I 2016 blev der i 2. afdelings retssal etableret en mobil Video 3 løsning, således at der om fornødent kan gennemføres f.eks. forklaringer via videoforbindelse. Løsningen tager særligt hensyn til æstetikken i retssalen.

Sikkerhedsvurderinger er et permanent fokusområde. Højesteret har også i 2016 været repræsenteret i alle fælles sikkerhedsfora inden for domstolene. Højesteret har opgraderet forskellige sikkerhedsløsninger i 2016.

5. Forventninger til de kommende år

Højesteret forventer ved det nuværende niveau for indkomne sager at kunne fastholde den lave gennemsnitlige gennemløbstid for de civile ankesager. Der skal i 2017 særligt arbejdes på at nedbringe gennemløbstiden for straf-anker.

Det har været et mangeårigt ønske at få bevilling til gennemførelse af sidste fase af istandsættelse af 1. afdelings retssal, som indeholder bl.a. et projekt med etablering af optagefunktioner i 1. afdelings retssal, der både kan

streames og transmitteres fra retssalen, og som samtidig fungerer som overvågning. Projektet bør gennemføres i 2017 af hensyn til den digitale retsproces.

6. Andre forhold

I 2016 fratrådte højesteretsdommer Niels Grubbe, og landsdommer Anne Louise Bormann blev udnævnt som højesteretsdommer i den vakante stilling.

